

Haar zonden zijn haar vergeven omdat ze veel liefde heeft betoond

(2 Sam. 12,7-10,13 en Lc.: 7, 36 – 50)

Lieve mensen, wat een troost, wat een heerlijke troost, die kernwoorden van de lezingen uit Samuel en het evangelie.

Als ik t.z.t voor God sta, kan ik alleen maar, als in het verhaal van David, erkennen dat de lieve God mij altijd goedgezind is geweest, dat de gaven waarover ik beschik, dat ik die van hem gekregen heb en dat Hij mij altijd richting gewezen heeft, ook als ik die niet volgde, en dat zijn zegen altijd om mij heen geweest is.

En dan is het niet goed genoeg als ik daar tegenover kan zeggen: 'Heer, ik heb toch altijd mijn best gedaan.' Het enige passende antwoord dat ik kan bedenken, zal zijn in de geest van David: 'Heer, erbarm U, wees mij, zondaar genadig.'

Voor dát moment vormt het eind van de beide lezingen een troost.

Onze fouten en misstappen zijn één kant van het verhaal. De andere kant is de toezegging dat God de zonden vergeeft. De profeet verzekert David daarvan. En in het evangelie geeft Jezus er de reden bij: 'Wie veel liefde heeft betoond, wordt veel vergeven.'

Augustinus, misschien moeten wij zijn feestdag op 28 augustus maar eens gaan vieren, Augustinus zegt ergens in zijn preken: 'Het inzicht in je eigen onvolkomenheid is de mooiste manier om met andere mensen om te gaan. Omdat je door het bewustzijn van je eigen onvolkomenheid, nederig blijft. Maar helaas, zegt Augustinus, doordat de mens al in het begin van de geschiedenis zichzelf als het centrum van de wereld wilde zien, zijn we in het krachtenveld terecht gekomen van al die mensen die op eer en aanzien, geld en bezit jagen en daardoor hoogmoedig zijn geworden.

Zestien eeuwen na Augustinus. Wat een ongebreidelde jacht soms op geld, macht en aanzien. Mensen, helemaal verdwaasd, alleen maar gelovend in eigen belangrijkheid en niet meer gevoelig voor kritiek. Of juist overgevoelig. En het maakt hen onrustig, vol jaloezie en angst.

En het ernstigste is hun wantrouwen tegenover mensen die het niet, zoals dat dan heet, gemaakt hebben in het leven. Waarom hebben zij het niet gemaakt? Wat is mis met hen? Achterdochtig kijken zijn naar hen in een ziekelijke omdraaiing van de werkelijkheid.

Van dienstbaarheid lijken zij nooit gehoord te hebben.

Simon....., de Farizeër....., lijkt zo'n man. Hij kan de gewone gastvrijheidsrituelen niet meer opbrengen en heeft zichzelf ingedeeld bij de niet-zondaars. Hij beproeft Jezus. Zelfverzekerd. Jezus kan gewoon geen profeet zijn als Hij geen weet heeft van de zondigheid van deze vrouw.

Maar zondigheid is een gegeven, hoort bij het mens zijn. Tekorten, in de zin van de baas willen spelen, je overal tegenaan bemoeien, niet dulden dat anderen succes hebben; ijdelheid, jaloezie, vul maar aan, kenmerken ons allemaal.

Maar zij worden pas echt tot zonde als wij niet erkennen dat ook wij daaraan lijden, het wegwuiven, als dat zij niet op ons van toepassing zijn.

Als wij ons er wel van bewust zijn kunnen we misschien zelfs zeggen: Gelukkig dat onze tekortkomingen ons met beide benen op de grond houden: alert, kritisch ten opzichte van eigen gaan en staan. Het voorkomt dat we gaan zweven.

De vrouw is zich van haar tekortkomingen bewust. Mannen komen in de bijbel – en niet alleen daar – nogal eens gemakkelijk weg. Het zijn voor bepaalde misstappen altijd de vrouwen die worden aangeklaagd. En de mannen?

Hoe dan ook: Deze vrouw weet dat haar leven gebrokenheid kent. Maar ze weet ook dat ze het niet groter of zwaarder moet maken. Ze hoeft er niet onder gebukt te gaan. Het gaat om de juiste balans. De taal van tranen laat weten dat ze die balans gevonden heeft. Ze handelt nederig en waardig tegelijk. Nederig omdat ze zichzelf niet overschreeuwt. Waardig, omdat zij zonder zich te generen, haar profeet, of wat is deze gast voor haar? liefdevolle eer betoont. Zij doet wat Simon nalaat. Zij liet zien hoeveel ze van Jezus houdt en Jezus aanvaardt haar liefde.

‘Ik heb je iets te zeggen, Simon,’ zegt Hij. ‘Mijn voeten zijn nat geworden door haar tranen, zij heeft ze met haar haren afgedroogd, ze gekust en gezalfd met balsem.’

‘Dat ze zo veel liefde betoont, maakt dat haar zonden worden vergeven, ook al zijn het er veel.’

En deze karakterisering van de eigenschap van liefde gaat nog verder. Jezus voegt er aan toe: ‘Weinig liefde betoont hij aan wie weinig wordt vergeven.’

Jezus draait hier het bekende spreekwoord om. ‘Wie goed doet, goed ontmoet,’ wordt ‘Wie goed ontmoet, doet goed.’ Wie een goed mens heeft ontmoet, wie de warmte heeft ervaren van een medemens die zijn arm om je schouder legt en zegt: het geeft niet, kwel jezelf niet langer met wat er verkeerd is gelopen, ga niet gebukt onder je falende zwakheid, zo iemand krijgt opnieuw voeling met zichzelf, voelt zich geheeld. Die ondervindt dat ie het vermogen om zelf lief te hebben niet heeft verspeeld.

Met de vrouw die tot bij Jezus komt is zo’n ommekeer gebeurd. Zijn bevrijdende boodschap van barmhartigheid heeft ze reeds aan den lijven mogen ondervinden en als ze hem uiteindelijk ontmoet, stroomt ze over in een vloed van tranen, kussen, kostbare balsem. Ze heeft oprecht geloofd dat genade mogelijk was en dat heeft haar gered, heeft haar opnieuw voluit mens gemaakt.

Macht, aanzien en bezit leiden niet tot liefde en vergeving. Loskomen daarvan wel.

Je ziet het aan sommige jonge stellen die eenvoud, harmonie met zichzelf en met de natuur centraal stellen in hun leven.

Aan ouderen, die niet meer mee hoeven met de competitie van de grootste en de belangrijkste te zijn, kun je vaak een ommekeer zien. Sommige mannen zie je, als ze gepensioneerd worden, haantjesgedrag kwijt raken en open bloeien in zachtheid voor degenen die hun lief zijn.

En nog ouder? In een KBO blad stond onlangs een gedicht dat mij ontroerde.

65 jaar in de echt, heette dat:

Zie ze daar gaan, zo langzaam aan,
zo close, zo broos, zo hecht, zo echt,
geen woord hoeft meer gezegd.

Er gaat een verhaal dat Jezus gevraagd werd, waarschijnlijk om te testen of hij nou wel echt zonden vergaf, of hij nog wist wat de laatste zonde die een bepaald iemand begaan had, was.

Jezus krabde op zijn hoofd, dacht na, en zei toen: 'Ik weet het niet meer.'

Zo ver kan vergeven gaan.

Ad Besems

13 juni 2010

Deels geïnspireerd op een preek van Peter Denneman van het Mediapastoraat in 2005.